

UCHWAŁA NR IX/58/2015
RADY POWIATU STRZELECKO – DREZDENECKIEGO
z dnia 26 października 2015 r.

w sprawie przyjęcia „Programu Odbudowy Populacji Zwierzyny Drobnej w Powiecie Strzelecko – Drezdeneckim – Etap I Program Redukcji Drapieżników w Obwodach Łowieckich Dzierżawionych przez Koła Łowieckie na Terenie Powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego”

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 13 i 14 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. *o samorządzie powiatowym* (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1445), art. 403 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 ze zmianami)

Rada Powiatu
Strzelecko- Drezdeneckiego
uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program Odbudowy Populacji Zwierzyny Drobnej w Powiecie Strzelecko – Drezdeneckim – Etap I Program Redukcji Drapieżników w Obwodach Łowieckich Dzierżawionych przez Koła Łowieckie na Terenie Powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego”, stanowiący załącznik na niniejszej uchwale.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Strzelecko - Drezdeneckiemu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marek Halasz

**PROGRAM ODBUDOWY POPULACJI ZWIERZYNY DROBNEJ
W POWIECIE STRZELECKO-DREZDENECKIM**

I ETAP

**Program redukcji drapieżników w obwodach łowieckich
dierzawionych przez koła łowieckie na terenie Powiatu
Strzelecko – Drezdeneckiego**

Powiat Strzelecko - Drezdenecki

Powiat strzelecko - drezdenecki, położony jest w północno - wschodniej części województwa lubuskiego, nad rzekami: Notecią i Drawą, graniczy z siedmioma powiatami: choszczeńskim, wałęckim, myśliborskim, czarnkowsko - trzcianeckim, międzychodzkiem, międzyrzeckim, gorzowskim. Obejmuje pięć jednostek samorządu terytorialnego: gminę miejsko - wiejską Strzelce Krajeńskie, gminę miejsko - wiejską Drezdenko, gminę miejsko - wiejską Dobiegniew, gminę wiejską Stare Kurowo oraz gminę wiejską Zwierzyn. Obecnie powiat strzelecko - drezdenecki zamieszkuje 50 372 mieszkańców, z czego 26 520 osób mieszka na terenach wiejskich, co stanowi 52,6 %.

Powiat ze swoją bogatą lesistością, zachwyca nas atrakcyjnością krajobrazu. Liczne czyste jeziora, rzeki, cisza lasów, przerywana śpiewem ptaków i przemykającą zwierzyną powoduje, że jesteśmy wielką atrakcją dla coraz większej rzeszy turystów. Zapewniamy im jednocześnie wiele miejsc do wypoczynku, biwakowania, pieszych czy rowerowych wycieczek. Warunki naturalne sprzyjają głównie różnorodnym formom aktywnego wypoczynku: grzybobraniu, łowiectwu, wędkowaniu, uprawianiu sportów wodnych.

Dużym atutem turystycznym jest nieskażone przemysłem środowisko przyrodnicze. Piękną urodę powiatu zawdzięczamy Puszczy Noteckiej, Dolinie Noteci, Barlinecko – Gorzowskiemu Parkowi Krajobrazowemu, Drawieńskiemu Parkowi Narodowemu oraz innym licznym formom ochrony przyrody.

WSTĘP

Zmiany w środowisku, które zostały spowodowane działalnością człowieka doprowadziły do rozregulowania zależności pomiędzy poszczególnymi elementami przyrody ożywionej, w tym również populacjami zwierząt łownych. W związku z tym konieczne jest doprowadzenie do uzyskania równowagi przyrodniczej poprzez stałe sterowanie tymi elementami. Człowiek ma decydujący wpływ na środowisko. Mając na uwadze interesy rolników, leśników i myśliwych (szkody łowieckie), powinno doprowadzić się stany zwierzyny grubej do poziomu umożliwiającego zaspokojenie interesów wszystkich stron. W przypadku zwierzyny drobnej na uwagę zasługuje fakt, iż została ona pozbawiona ochrony przed naturalnymi szkodnikami.

Głównymi przyczynami spadku ilości zwierzyny drobnej nie jest użytkowanie łowieckie lecz przede wszystkim: redukcja naturalna tych gatunków przez drapieżniki, zarówno znajdujące się na liście zwierząt łownych takich jak: lis, borsuk, jenot, kuny, tchórze, norka amerykańska, szop pracz, jak i znajdujące się na liście zwierząt chronionych tj. jastrząb gołębiarz, myszołów zwyczajny i włochaty, kruk, sroka, wrona siwa, a także przez zwiększającą się liczbę dziedziczących psów i kotów. Pozostałe przyczyny to rozwijająca się chemizacja i mechanizacja w rolnictwie. Niesprzyjające terminy koszenia traw (sianokosy głównie w okresie rozrodu tych gatunków) i zbóż, a także głębokie zmiany powodowane przez człowieka w środowisku bytowania poszczególnych gatunków (zmiana struktury upraw rolnych, niszczenie zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, oczek wodnych). Dotychczasowe działania dotyczące utrzymania różnorodności gatunkowej środowiska naturalnego nie są wystarczające. Nieodzowne staje się więc podjęcie pilnych działań mających na celu zwiększenie zagęszczenia populacji poszczególnych gatunków, poprzez odpowiednie zasiedlanie osobników z hodowli zamkniętych.

Biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia w tym zakresie, należy stwierdzić, że środki pochodzące z gospodarki łowieckiej nie są w stanie pokryć nakładów na bardzo kosztowne działania odbudowy populacji zwierzyny drobnej w powiecie strzelecko – drezdeneckim.

W związku z powyższym należy brać pod uwagę konieczność podjęcia działań w celu pozyskania środków zewnętrznych pochodzących z funduszy wojewódzkich, czy powiatowych. Wprowadzenie „Programu Odbudowy Populacji Zwierzyny Drobnej w

powiecie strzelecko – drezdeneckim” oraz osiągnięcie zakładanego efektu programu powinno być ściśle powiązane z programem redukcji liczebności drapieżników, głównie tych znajdujących się na liście zwierząt łownych takich jak: lis, borsuk, jenot, kuny, tchórze, norka amerykańska, szop pracz. (**ETAP I**).

Zwiększanie się liczebności lisa jest związane z coraz lepszym radzeniem sobie tego gatunku w przekształconym środowisku, na przykład intensywniej zasiedla otwarty krajobraz rolniczy i tereny podmiejskie, coraz częściej korzysta z odpadów dostarczanych przez człowieka. Wykładanie od 1993 roku przynęt z doustną szczepionką przeciwko wściekliznie na zachodzie kraju, a potem także w innych rejonach doprowadziło do niekontrolowanego przyrostu tego gatunku. Pojawił się jenot, który wcześniej praktycznie nie występował. Pozyskanie tego gatunku z roku na rok wzrasta.

Na podstawie przedstawionej opinii kół łowieckich z terenu powiatu strzelecko – drezdeneckiego w celu odbudowy stanów zwierzyny drobnej należy: intensywniej zwalczać drapieżniki, występować o odstrzał ptaków drapieżnych prawnie chronionych (kruk, wrona siwa oraz pozostałych gatunków prawem chronionych) dopiero w trzeciej kolejności po zmniejszeniu do poziomu uznanego za właściwy dla populacji drapieżników, podjąć działania w celu introdukcji bażanta, kuropatwy czy zająca.

Ograniczenie ilości drapieżców jest nieodzownym warunkiem utrzymania właściwego stanu zwierzyny drobnej. Na podstawie licznych publikacji stwierdzono, że para wron wyrządza większe szkody niż lis: „obserwacje wskazują, że w czasie wiosny para wron wytepi przeciętnie 10 małych zajęcy i 50 młodych bażantów lub kuropatw”.

Wydaje się, że działania mające na celu zwiększenie zwierzyny drobnej poprzez redukcję drapieżników dopiero po paru latach przyniosą widoczne efekty.

Skuteczna restytucja zająca szaraka w obwodach łowieckich powiatu strzelecko – drezdeneckiego możliwa będzie w pierwszej kolejności w obwodach łowieckich o niskim zagęszczeniu lisów. Dlatego też ewentualne pierwsze działania polegające na wsiedlaniu zajęcy możliwe będą na terenach obwodów łowieckich, w których zagęszczenie dla lisa będzie kształtowało się < 2 szt. na 1000 ha. Ponadto dążąc do polepszenia stanu zagospodarowania obwodów łowieckich pod kątem wymagań zwierzyny drobnej, należy prowadzić działania mające na celu poprawę warunków bytowania zwierzyny drobnej poprzez zakładanie nowych lub podsadzanie istniejących remiz śródpolnych, zakładanie

poletek łowieckich lub budowę i wystawianie stosownych urządzeń do dokarmiania zwierzyny.

I WPLYW ODSTRZAŁU DRAPIEŻNIKÓW NA LICZEBNOŚĆ I STRUKTURĘ POPULACJI

Pozyskanie łowieckie jest jednym z czynników, który może wpłynąć na liczebność populacji drapieżników. Oddziaływanie to zależy od intensywności odstrzałów i liczby sezonów objętych pozyskaniem, a także pory roku, podczas której wykonuje się polowanie. Zmniejszenia liczebności możemy spodziewać się w przypadku, gdy poziom pozyskania przekroczy wielkość przyrostu zrealizowanego w populacji lisów. Odstrzał nie jest jedyną przyczyną śmiertelności lisów.

Przyrost zrealizowany lisa w Polsce ocenia się na około 200 % stanu wiosennego. Spodziewany spadek liczebności lisa na terenach łowieckich powinien nastąpić przy pozyskaniu na poziomie do 300 % stanu wiosennego. Dotyczy to sytuacji, w której intensywny odstrzał prowadzony jest na dużym terenie. W celu ewentualnego ograniczenia przemieszczania się zwierząt podjęto działania w celu włączenia do programu redukcji populacji lisa obwodów łowieckich leśnych. Powyższe działania mają na celu zwiększenie skuteczności ograniczenia populacji lisa oraz innych drapieżników.

Chęć uczestnictwa w przedmiotowym programie, wyraziło 9 kół łowieckich z terenu powiatu strzelecko – drezdeneckiego, które dzierżawią 6 obwodów łowieckich polnych o łącznej powierzchni całkowitej 26 840 ha oraz 8 obwodów łowieckich leśnych o łącznej powierzchni całkowitej 38 914 ha.

Do obwodów łowieckich polnych zaliczamy:

1. Obwód łowiecki nr 4

Powierzchnia ogólna – 4263 ha, w tym powierzchnia leśna – 1363 ha (32,0%)

Dzierżawca – Koło Łowieckie „Jeleń” Drezdenko.

2. Obwód łowiecki nr 12

Powierzchnia ogólna – 4591 ha, w tym powierzchnia leśna - 1248 ha (27,2%)

Dzierżawca – Koło Łowieckie „Knieja” Strzelce Krajeńskie.

3. Obwód łowiecki nr 16

Powierzchnia ogólna – 4066 ha, w tym powierzchnia leśna – 215 ha . (5,29%)

Dzierżawca – Koło Łowieckie „Jeleń” Drezdenko.

4. Obwód łowiecki nr 17

Powierzchnia ogólna – 4293 ha, w tym powierzchnia leśna - 10 ha (0,23%).

Dzierżawca – Koło Łowieckie „Czarny Bór” Klesno.

5. Obwód łowiecki nr 18

Powierzchnia ogólna – 5521 ha, w tym powierzchnia leśna - 15 ha (0,3%)

Dzierżawca – Koło Łowieckie „Św. Hubert” Drezdenko.

6. Obwód łowiecki nr 28

Powierzchnia ogólna – 4106 ha, w tym powierzchnia leśna - 702 ha (17,1%)

Dzierżawca – Koło Łowieckie „Noteć” Gościm

Do obwodów łowieckich leśnych zaliczamy:

1. Obwód łowiecki nr 2

Powierzchnia ogólna – 6499 ha, w tym powierzchnia leśna – 4544 ha (70%).

Dzierżawca – Koło Łowieckie „Ryś” Dobiegniew.

2. Obwód łowiecki nr 3

Powierzchnia ogólna – 3641 ha, w tym powierzchnia leśna 2051 ha (57%).

Dzierżawca – Koło Łowieckie „Ryś” Dobiegniew.

3. Obwód łowiecki nr 5

Powierzchnia ogólna – 4353 ha, w tym powierzchnia leśna 1841 ha (42,3%).

Dzierżawca – Koło Łowieckie „Cyranka Lubuska” Kraków.

4. Obwód łowiecki nr 8

Powierzchnia ogólna – 6317 ha, w tym powierzchnia leśna – 5567 ha (89%).

Dzierżawca – Koło Łowieckie „św. Hubert” Drezdenko.

5. Obwód łowiecki nr 9

Powierzchnia ogólna – 5278 ha, w tym powierzchnia leśna - 3560 ha (68%).

Dzierżawca – Koło Łowieckie „Czarny Bór” Klesno

6. Obwód łowiecki nr 10

Powierzchnia ogólna – 3938 ha, w tym powierzchnia leśna - 3163 ha (81%)

Dzierżawca – Koło Łowieckie „Knieja” Strzelce Krajeńskie

7. Obwód łowiecki nr 11

Powierzchnia ogólna – 5310 ha, w tym powierzchnia leśna - 2420 ha (45,6%)

Dzierżawca – Koło Łowieckie „Ostoja” Strzelce Krajeńskie

8. Obwód łowiecki nr 27

Powierzchnia ogólna – 3578 ha, w tym powierzchnia leśna - 2510 ha (70,1%)

Dzierżawca – Koło Łowieckie „Darz Bór” Drezdenko

Silna aktywność myśliwych w walce z lisami potrzebna jest przede wszystkim zwierzynie drobnej, która bez pomocy ze strony myśliwych będzie na tym samym poziomie lub zmniejszy swoją liczebność. Wykazano, że przez udane polowanie na lisy można osiągnąć stan wiosenny osobników dorosłych na poziomie 1-2 sztuk na 1000 ha. Jest to granica, której przekroczenie wyraźnie ogranicza liczebność zajęcy, kuropatw i bażantów. Intensywne polowania na pojedynczych obwodach przynoszą tylko okresowe spadki liczebności.

II DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU UREGULOWANIE POPULACJI DRAPIEŻNIKÓW W TYM LISÓW NA TERENIE POWIATU STRZELECKO – DREZDENECKIEGO

W celu znacznego ograniczenia populacji drapieżników, w tym lisa, należy podjąć następujące działania:

1. Redukcja liczebności drapieżników.
 - Redukcję liczebności populacji drapieżników (lis, borsuk, jenot, kuny, tchórze, norka amerykańska, szop pracz), których pozyskanie jest prawnie dozwolone na terenie wszystkich obwodów łowieckich należy prowadzić zgodnie z planami łowieckimi.
 - Redukcja liczebności lisa w powiecie strzelecko – drezdeneckim, którego zagęszczenie populacji obecnie wynosi ok. 8 osobników/1000 ha zakłada, że w latach 2016/2021 ograniczenie populacji lisa powinno średnio zbliżyć się do wartości 1-2 osobników na 1000 ha. W odniesieniu do pozostałych gatunków drapieżnych (jenot, borsuk, kuna, tchórze, norka amerykańska i szop pracza), w ramach programu należy założyć ograniczenie przez zwiększenie rocznych planów pozyskania rzędu 20%.

Program zakłada ograniczenie populacji lisa w obwodach łowieckich według schematu:

wartości średnie w latach:

- 2016/17 około 7-8 osobników/1000 ha,
- 2017/18 około 5-6 osobników/1000 ha,
- 2018/19 około 3-4 osobników/1000 ha,
- 2019/20 około 2-3 osobników/1000 ha,
- 2020/21 około 1-2 osobników/1000 ha.

Redukcja liczebności drapieżników w odniesieniu do innych gatunków negatywnie oddziałujących na zwierzynę drobną (np. kruka, wrony) będzie się odbywać po wcześniejszej ocenie ich liczebności i uzyskaniu zgody stosownych organów administracji publicznej (RDOŚ).

2. W rocznych planach łowieckich planować pozyskanie lisów do poziomu 300% stanu wiosennego.

3. W kolejnych sezonach liczebność określić metodą liczeń reflektorowych i weryfikować plany pozyskania dla poszczególnych sezonów do momentu spadku liczebności populacji lisów do takiej ilości, aby zagęszczenie osiągnęło przedział 1- 2 osobników na 1000 ha. Po uzyskaniu zakładanego stanu liczebnego, obniżyć pozyskanie do 100-130 % zinwentaryzowanych stanów wiosennych, a następnie korygować tę wielkość w zależności od zmian liczebności lisa.

4. W celu redukcji liczebności drapieżników, głównie lisa zamierza się:

- zobowiązać koła łowieckie do wprowadzenia uchwał, które będą mobilizowały myśliwych do pozyskania lisa oraz pozostałych drapieżników w obwodach łowieckich,
- organizować coroczne powiatowe polowanie zbiorowe na lisy, które odbywać się będzie w miesiącu lutym każdego roku,
- na podstawie uzyskanych danych z kół łowieckich corocznie wyłonić „**Najlepszego Lisiarza Powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego**” i dziesięciu wicelisiarzy,
- zakupić pułapki żywołowne po 5 sztuk na obwód,
- zagospodarować istniejące remizy śródpolne poprzez wzbogacenie zakrzewień i zadrzewień,
- budowę ambon w miejscach planowanych wsiedleń kuropatw i bażantów.

5. Planowane koszty:

- urządzenia łowieckie - 330 ambon (1500 zł/szt.), 330 podsypów lub budek dla kuropatw (300 zł/szt.) – 594 tys. zł,
- pułapki żywołowne - 80 szt. (350 zł) – 28 tys. zł,
- budowa sztucznych nor – po 1 na obwód – 19,2 tys. zł.
- najlepszy Lisiarz Powiatu i dziesięciu wicelisiarzy – 10 tys. zł
- zakup drzew owocowych – 5 tys. zł,
- powiatowe polowania zbiorowe na lisy – 10 tys. zł rocznie x 5 lat = 50 tys. zł.

Łączne koszty – 706,2 tys. zł.